

ILMARISEN OSAVUOSIRAPORTTI

1.1.–30.9.2016

KOLMAS VUOSINELJÄNNES KÄÄNSI SIJOITUSTUOTOT PLUSSALLE

TAMMI-SYYSKUUN TALOUDELLINEN KEHITYS LYHYESTI

Ilmarisen sijoitussalkku tuotti tammi-syyskuussa 2,3 prosenttia. Kolmannen vuosineljänneksen tuotto oli 2,9 prosenttia, ja hyvä vuosineljännes käänsi alkuvuoden tappiollisen tuoton jälleen selvästi positiiviseksi. Sijoitusten markkina-arvo oli syyskuun lopussa 36,5 miljardia euroa.

Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen reaalituotto on hyvällä tasolla 4,1 prosentissa.

Vakavaraisuus vahvistui vuosineljänneksen aikana. Vakavaraisuuspääoma oli syyskuun lopussa 8 002 miljoonaa euroa ja vakavaraisuusaste oli 27,9 prosenttia.

Ilmarisen asiakashankinta kehittyi alkuvuoden aikana suunnitellusti. Uusia eläkepäätöksiä tehtiin ennätysmäärä. Oman toiminnan kulut pysyivät kurissa, ja kustannustehokkuutta mittaavan hoitokulusuhteen ennakoidaan olevan 78 prosenttia.

ILMARINEN

TOIMITUSJOHTAJA TIMO RITAKALLION KATSAUS

”Kolmas vuosineljännes oli Ilmarisen sijoitustuottojen kannalta hyvä, ja sen ansiosta tuotto vuoden alusta nousi selvästi plussalle. Sijoitusten markkina-arvo kasvoi alkuvuodesta 0,7 miljardilla ja oli syyskuun lopussa 36,5 miljardia euroa. Keskeinen tekijä sijoitustuottojen parantumisessa oli osakemarkkinoiden suotuisa kehitys; kaikki pääindeksit tuottivat kolmannen vuosineljänneksen aikana hyvin. Historiallisen alhainen korkotaso ohjaa edelleen sijoittajia etsimään vaihtoehtoja muualta, kuten reaaliomaisuusluokista ja osakkeista.

Eläkevarojen sijoittaminen on pitkäjänteistä toimintaa, ja sijoitustuottoja kannattaa tarkastella pitkällä aikavälillä. Ilmarisen sijoitusten keskimääräinen reaali tuotto vuodesta 1997 on hyvällä tasolla 4,1 prosentissa ja vakavaraisuus vahvistui alkuvuoteen verrattuna. Vahva vakavaraisuus puskuroi markkina- ja suhdanneheiluntaa tehokkaasti, mikä nähtiin alkuvuonna sijoitusympäristön ollessa poikkeuksellisen haastava.

Uusia eläkepäätöksiä teimme tammi-syyskuussa yli 19 000, mikä oli 13 prosenttia viime vuotta enemmän. Ilmarisessa on otettu käyttöön uusi eläkkeiden käsittelyjärjestelmä, joka alkuun ruuhkautti eläkehakemuskäsittelyä, mutta alkusyksyn aikana tilanne on parantunut ja käsitteilyajat ovat automatisoinnin myötä nopeasti lyhenemässä. Ilmarisen oman toiminnan kulut pysyivät hyvin kurissa, ja kustannustehokkuutta mittaavan hoitokulusuhteen ennakoidaan olevan 78 prosenttia.

Kuluneen vuoden aikana Ilmarisessa on strategian mukaisesti panostettu digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja syksyllä on otettu käyttöön kaksi uutta asiakkaille suunnattua palvelua: työkyvyn ja hyvinvoinnin lisäämiseen kannustava Parempi vire -mobiilisovellus sekä Sopiva työ-palvelu, jonka tavoitteena on pienentää työkyvyttömyydestä aiheutuvia kustannuksia. Palveluiden kehittäminen jatkuu, ja ideoimme niitä yhdessä henkilöstömme ja asiakkaidemme kanssa.”

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuoden 2016 kolmas vuosineljännes alkoi rahoitusmarkkinoilla Britannian EU-vastaisen kansanäänestystuloksen jälkeisessä poliittisessa epävarmuudessa. Talousennusteita korjattiin yleisesti alaspäin ja huoli Euroopan pankkien tilasta kasvoi EKP:n stressitestien seurauksena. Tilanne sijoitusmarkkinoilla muuttui kuitenkin nopeasti positiivisemmaksi. Britannian kansanäänestyksen vaikutukset osoittautuivat pelättyä paikallisemmiksi ja lievemmiksi, mikä mahdollisti osakemarkkinoiden nopean toipumisen kesän aikana. Maailman osakemarkkinat nousivat paikallisvaluutoissa laskettuna 5,2 prosenttia vuosineljänneksen aikana. Keskuspankkien elvyttävä rahapolitiikka tuki osaltaan riskinottohalukkuutta; Britannian keskuspankki laski korkoja ja aloitti arvopapereiden osto-ohjelman ja USA:n Federal Reserve pidättäytyi edelleen korkojen nostosta. Pitkien korkojen lasku jatkui. Saksan kymmenen vuoden valtion-korko laski ensin ennätysalhaiselle tasolle -0,18 prosenttiin ja päättyi vuosineljänneksen lopulla -0,12 prosenttiin. Öljyn hinta laski vuosineljänneksen aikana 42 dollariin, mutta toipui OPEC:n alustavan tuotantoleikkaussuunnitelman tukemana vuosineljänneksen lopulla 50 dollariin.

Suomen taloudesta saatiin joitain rohkaisevia uutisia loppukesän aikana. Bruttokansantuotteen hidaskasvu jatkui ja teollisuustuotannon ja rakennustoiminnan volyymit vahvistuivat. Paraneva kehitys näkyi myös työllisyyden kasvuna.

ILMARISEN OSAVUOSIRAPORTTI 1.1.–30.9.2016

VAKUUTUSTOIMINTA

Ilmarisella oli syyskuun lopussa eläkkeensaajia yhteensä 327 280 (321 970), joille maksettiin korvauksia vuoden alusta lukien yhteensä 3 398 (3 312) miljoonaa euroa. Uusia eläkepäätöksiä tehtiin tammi-syyskuussa yhteensä 19 066 kappaletta, mikä oli noin 13 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Yhteensä eläkepäätöksiä annettiin 32 592 (31 090) kappaletta. Uusia kuntoutuspäätöksiä tehtiin 2 066 (2 355).

Ilmarisen asiakashankinta on kehittynyt suunnitellusti. Maksutulolla mitattuna nettoasiakashankinta oli alkuvuoden aikana 54 miljoonaa euroa.

Ilmarisen oman toiminnan kustannustehokkuutta mittaavan hoitokulusuhteen ennakoidaan olevan tänä vuonna 78 prosenttia ja hoitokustannustuloksen 32 miljoonaa euroa.

SIJOITUSTUOTOT

Ilmarisen sijoitukset olivat vuoden 2016 kolmannen neljänneksen päättyessä käyvin arvoin yhteensä 36 546 miljoonaa euroa (35 181 miljoonaa euroa 30.9.2015). Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli 2,3 (3,1) prosenttia. Inflaatio vuosineljänneksen lopulla oli 0,4 prosenttia ja Ilmarisen sijoitusten reaalisiksi tuotoksi muodostui tammi-syyskuussa 1,9 prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 6,7 prosenttia, mikä vastaa keskimää-

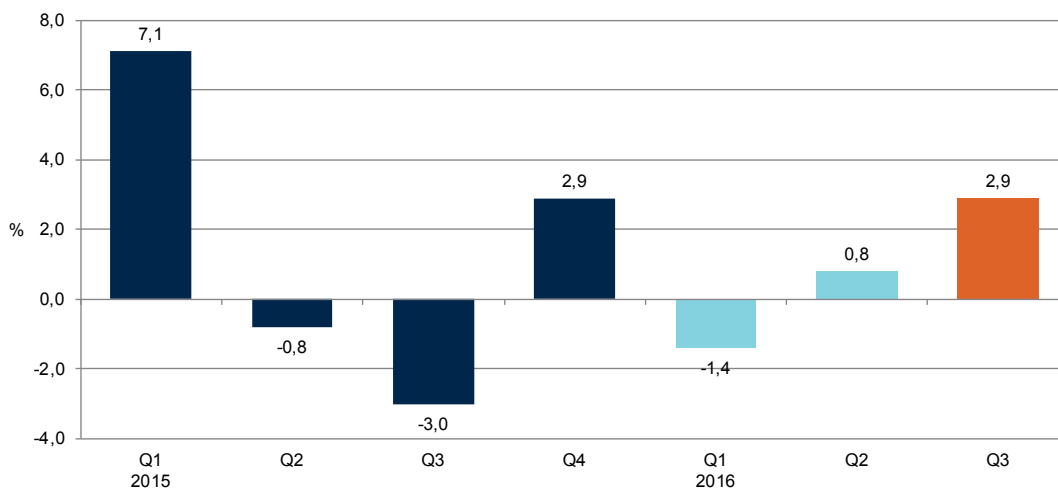
Ilmarisen sijoitusten jakauma ja tuotto

	Perusjakauma		Riskijakauma		Tuotto	
	milj. e	%	milj. e	%	%	Volatiliteetti
Korkosijoitukset	16 391,7	44,9	14 087,5	38,5	2,0	
Lainasaamiset	1 159,5	3,2	1 159,5	3,2	2,8	
Joukkovelkakirjalainat	14 597,1	39,9	6 795,0	18,6	1,8	1,7
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 626,3	12,7	3 210,6	8,8	3,7	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	9 970,7	27,3	3 584,4	9,8	1,0	
Muut rahoitusmarkkinavälitteet ja talletukset (ml. sijoituksiin kohdistuvat saamiset ja velat)	635,1	1,7	6 133,0	16,8	4,8	
Osakesijoitukset	14 288,3	39,1	13 815,6	37,8	2,0	
Noteeratut osakkeet	11 124,1	30,4	10 651,4	29,1	-0,2	15,4
Pääomasijoitukset	2 201,4	6,0	2 201,4	6,0	9,8	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	962,8	2,6	962,8	2,6	11,4	
Kiinteistösisjoitukset	4 103,3	11,2	4 103,3	11,2	2,8	
Suorat kiinteistösisjoitukset	3 619,6	9,9	3 619,6	9,9	2,8	
Kiinteistösisjoitusrahastot ja yhteissijoitukset	483,7	1,3	483,7	1,3	3,0	
Muut sijoitukset	1 762,9	4,8	4 664,3	12,8	5,8	
Hedge-rahastosijoitukset	815,7	2,2	815,7	2,2	-0,4	8,3
Hyödykesijoitukset	-19,5	-0,1	-149,1	-0,4	-	
Muut sijoitukset	966,7	2,6	3 997,7	10,9	11,2	
Sijoitukset yhteensä	36 546,2	100,0	36 670,6	100,3	2,3	5,3
Johdannaisten vaikutus			-124,4	-0,3		
Sijoitukset käyvin arvoon yhteensä	36 546,2		36 546,2	100,0		

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio on 0,1 vuotta

Kokonaistuotto prosentti sisältää sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut

Sijoitustuotot neljännesvuosittain Q1/2015–Q3/2016

rin 5,7 prosentin vuotuista reaaliuottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 5,8 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 4,1 prosentin vuotuista reaaliuottoa.

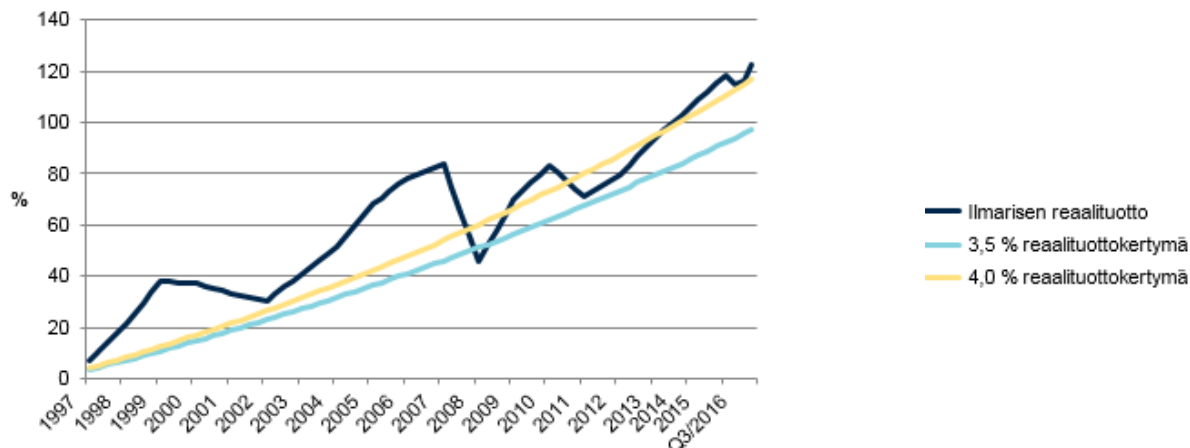
Korkosijoitusten osuus sijoituskannasta oli 44,9 (50,3) prosenttia ja tuotto käyville arvoille 2,0 (0,1) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 16 392 (17 693) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainojen osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 39,9 (42,7) prosenttia ja tuotto 1,8 (-0,4) prosenttia. Muut rahoitusmarkkinavälitteet ja talletukset olivat 635 (1 167) miljoonaa euroa ja niiden osuus sijoitusvarallisuudesta oli 1,7 (3,3) prosenttia. Lainasaamiset muodostivat 3,2 (4,3) prosentin osuuden sijoitusvarallisuudesta ja niiden tuotto oli 2,8 (3,2) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 0,1 (1,0) vuotta.

Noteerattujen ja noteeraamattomien osakesijoitusten

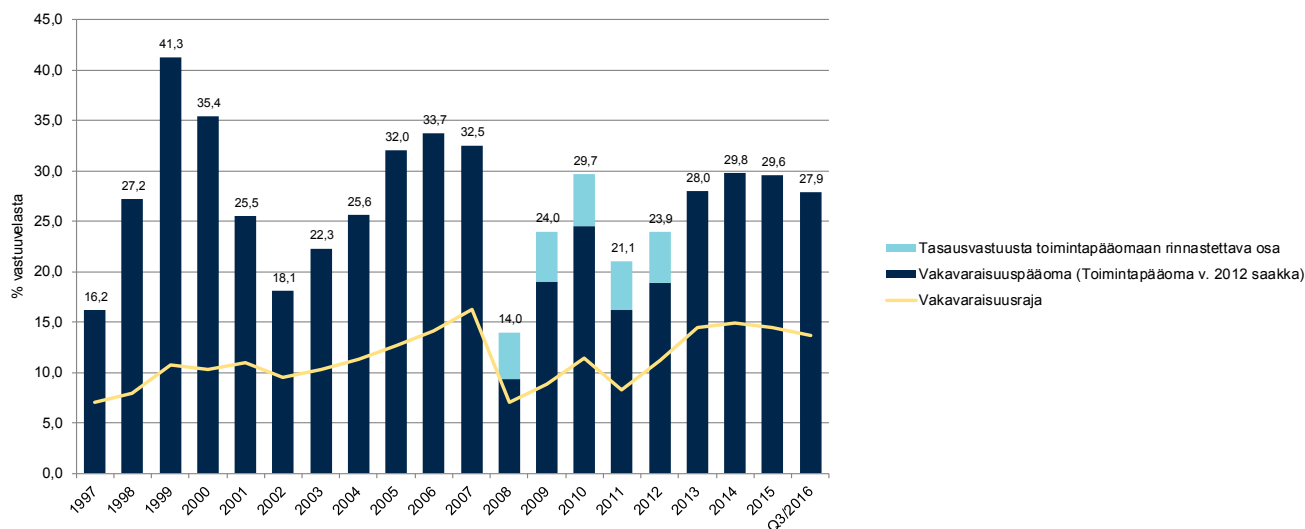
sekä pääomasijoitusten osuus sijoituksista oli 39,1 (35,7) prosenttia. Niiden arvo oli vuosineljänneksen lopussa 14 288 (12 563) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden riskin määrää pienennettiin johdannaisilla 473 miljoonalla eurolla. Noteerattujen osakkeiden osuus riskijakaumasta oli 29,1 (25,5) prosenttia. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisien osuus oli 27,4 (30,3) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoon laskettu tuotto oli 2,0 (5,5) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli -0,2 (3,7) prosenttia.

Kiinteistösisjoitukset olivat vuosineljänneksen lopussa 4 103 (3 103) miljoonaa euroa. Kiinteistösisjoitusten osuus kaikista sijoituksista oli 11,2 (8,8) prosenttia, josta epäsuoria sijoituksia oli 1,3 (1,4) prosenttiyksikköä. Kiinteistösisjoitusten kokonaistuotto oli 2,8 (4,3) prosenttia. Suoraan omistettujen kiinteistöjen tuotto oli 2,8 (3,7) prosenttia.

Sijoitusten kumulatiivinen nettotuotto 1997–30.9.2016

Vakavaraisuuden kehitys

Vakavaraisuusaste oli 2,0 -kertainen verrattuna vakavaraisuusrajaan.

Sijoituksia absoluuttisen tuoton rahastoihin, hyödyke-sijoituksia sekä muita sijoituksia oli neljänneksen lopussa sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta 4,8 (5,2) prosenttia. Absoluuttisen tuoton rahastoja oli 816 (633) miljoonaa euroa. Absoluuttisen tuoton rahastot tuottivat -0,4 (10,1) prosenttia sitoutuneelle pääomalle.

VAKAVARAIUS

Ilmarisen vakavaraisuus vahvistui edellisen vuosineljänneksen loppuun verrattuna. Vakavaraisuuspääoma oli vuosineljänneksen lopussa 8 002 (7 846) miljoonaa euroa. Vakavaraisuuspääomaan sisältyvä Ilmarisen oma pääoma oli 103 (98) miljoonaa euroa, käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen arvotusero 5 869 (5 207) miljoonaa euroa, tasoitusmäärä 906 (1 029) miljoonaa euroa ja osittamaton lisävakuutusvastuu 1 160 (1 551) miljoonaa euroa.

Ilmarisen vastuovelka oli 30 746 (30 053) miljoonaa euroa. Vastuuelkaan sisältyy varsinaisen vastuuelvan 27 208 (26 389) miljoonaa euroa lisäksi osaketuottosidonnainen

lisävakuutusvastuu 1 270 (992) miljoonaa euroa, ositettu ja osittamaton lisävakuutusvastuu sekä tasoitusmäärä.

Ilmarisen vakavaraisuusaste 30.9.2016 oli 27,9 (28,6) prosenttia. Vakavaraisuuden suhde vakavaraisuusrajaan oli 2,0 (2,3).

TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

Taloukskehityksen elpymisestä huolimatta tulevaisuudennäkymiä varjostavat edelleen monet riskitekijät. Suurimmat epävarmuudet liittyvät Yhdysvaltain presidentinvaaleihin, mahdolliseen korkotason nousuun ja eräiden eurooppalaisten pankkien vaikeuksiin. Nämä tekijät voivat aiheuttaa äkillisiä muutoksia sijoitusmarkkinoilla ja ne voivat heijastua myös Suomen talouden kehitykseen.

Lisätietoja

Timo Ritakallio, toimitusjohtaja p. 010 284 3838, 0500 536 346

Mikko Mursula, sijoitusjohtaja p. 010 284 3849, 050 380 3016

Jaakko Kiander, talousjohtaja p. 010 284 2599, 050 583 8599